

the doorposts of My doors.” (Proverbs 8:34)
 (3) A house of study (*bet midrash*) is even greater [in sanctity] than a Synagogue. The great Sages, though they had many Synagogues in their cities, would pray only where they occupied themselves with Torah study. However, this is only if he will pray

with a congregation [i.e., a *minyan*] there.

יתפלל לקיים מה שנאמר (משלי ח') לשמור מזוזות פתחי: ג בית המדרש גדול מבית הכנסת, וחכמים גדולים אף על פי שהיה להם בעריהם בתי כנסיות הרבה לא היו מתפללין אלא במקום שהיו עוסקין שם בתורה. והוא שיתפלל שם תפלת הצבור:

BEHALOTKHA FOR TUESDAY

TORAH

בהעלתך ליום שלישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב'ן להשאיר בו הארה מתוספת הגפש משבת שעברה

יא וירים אהרן ית לואי ארמא קדם יי מן בני ישראל ויהון למפלה ית פולחנא דיי: יב ולואי יסמכון ית ידיהון על ריש תוריא ויעבד ית חד חטאתא וית חד עלתא קדם יי לכפרא על לואי:

יא והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ידו מאת בני ישראל והיו לעבד את עבדת ידוה: יב והלויים יסמכו את ידיהם על ראש הפרים ועשה את האחד חטאת ואת האחד עלה לידוה לכפר על הלויים:

(11) Then Aharon shall lift up the Levites as a wave-offering before the Lord from the Children of Israel, that they shall serve in the Lord's service. (12) And the Levites shall lean their hands upon the heads of the bulls, and make one a sin-offering and one a burnt-offering to the Lord, to atone for the Levites.

RASHI

(11) Then Aharon shall lift up the Levites as a wave-offering — *The same way that the guilt-offering of one afflicted with tzara'at requires waving [the animal] while it is alive. Three wavings are stated in this section. The first (verse 11) was for the sons of Kehat, for regarding them the verse states; "that they may serve in the Lord's service," since they were appointed over the work involving the most holy objects such as the Ark, the Table etc. The second [waving] refers to the sons of Gershon. Therefore, it is stated with regard to them, "a wave-offering before the Lord," (verse 13) since, they too, were assigned holy work, i.e., the curtains and the clasps, which were seen in the Holy of Holies. The third [waving] (verse 15) was for the sons of Merari (Midrash Aggadah).*

רש"י

(יא) והניף אהרן את-הלויים תנופה. כדרך שאשם מצרע טעון תנופה חי. שלש תנופות נאמרו בפרשה זו: הראשונה לבני קהת, לכך נאמר בם: "והיו לעבד את עבדת ה'", לפי שעבודת קדש הקדשים עליהם: הארון והשלחן וגו'. השנייה לבני גרשון, לכך נאמר בם: "תנופה לה'", שאף עליה היתה עבודת הקדש: יריעות וקרסים, הנראים בבית קדש הקדשים, והשלישית לבני מררי:

יג ותקם ית לואי קדם אהרן
וקדם בנוהי ותרים יתהון
ארמא קדם יי: יד ותפרש ית
לואי מגו בני ישראל ויהון
משמשין קדמי לואי: טו ובתר
כן יעלון לואי למפלח ית
משכן זמנא ותדכי יתהון
ותרם יתהון ארמא:

יג וְהֶעֱמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לְפָנַי אַהֲרֹן וְלְפָנַי
בְּנָיו וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה:
יד וְהִבַּדְלַתְּ אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם: שְׁנֵי טו וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ
הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְטַהַרְתָּ אֹתָם
וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה:

(13) And you shall stand the Levites before Aharon and his sons, and lift them as a wave-offering before the Lord. (14) Thus shall you separate the Levites from among the Children of Israel, and the Levites shall be Mine. (15) After this, the Levites shall come to serve in the Tent of Appointment. You shall purify them and lift them as a wave-offering.

PROPHETS Zechariah 3-4

נביאים זכריה פרק ג-ד

ז כדנן אמר יי צבאות אם
באורחן דתקנן קדמי תהיך
ואם ית מטרת מימרי תטר
ואף את תדין לדמשמשין
בבית מקדשי ואף תטר ית
עזרתי ובאחיות מיתיא
אחיינך ואתן לך רגליו מהלכן
בית שרפיא האלין: ח שמע
כען יהושע כהנא רבא את

ז כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־בְּדַרְכֵי תִלְךָ וְאִם
אֶת־מִשְׁמַרְתֵּי תִשְׁמֹר וְגַם־אֶתְּהָ תִדְּיִן אֶת־בֵּיתִי וְגַם
תִּשְׁמֹר אֶת־חֲצָרַי וְנִתַּתִּי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין הָעַמִּידִים
הָאֵלֶּה: ח שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ וְהִכְהֵן הַגָּדוֹל אֶתְּהָ
וְרַעֲיָךְ הַיֹּשְׁבִים לְפָנֶיךָ כִּי־אֲנֹשִׁי מוֹפֵת הֵמָּה כִּי־
הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צִמְחָ:

ותברך דיתבין קדמך ארי גברין כשרין למעבד להון נסין אינון ארי הא אנא מיתי ית עבדי משיחא

(7) So said the Lord of Hosts: If you walk in My ways and if you keep My charge, you, too, shall judge My house and you, too, shall guard My courtyards and I will give you free access among those who stand by. (8) Listen, now O Yehoshua, the High Priest; you and your companions who sit before you, for they are men worthy of miracles — for behold, I bring My servant Tzemach [to

RASHI

רש"י

(7) Among those who stand by — שרפים ומלאכי השרת שאין להם (1) שכיבה: (ח) ורעיך. חנניה מישאל ועזריה;

(8) And your companions — These are Chananiah, Mishael and Azariah.

ויתגלי: ט ארי הא אכנא
 דיהבית קדם יהושע על אכנא
 תדא שבכא עינין חויאן לה
 הא אנא גלי חזיתהא אמר יי
 צבאות ואעדי ית חוב ארעא
 ההיא ביומא חד: י בעדנא
 ההיא אמר יי צבאות תערעון
 גבר לתבריה לתחות פרי
 גופנוהי ולתחות פרי תיבוהי:
 א ותב מלאכא דממליל עמי

ט פּי ו הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע על-אבן
 אחת שבעה עינים הנני מפתח פתחה נאם ידוה
 צבאות ומשתי את-עון הארץ-ההיא ביום אחד:
 י ביום ההוא נאם ידוה צבאות תקראו איש
 לרעהו אל-תחת גפן ואל-תחת תאנה: ד א וישב
 המלאך הדבר בי ויעירני כאיש אשר-יעור
 משנתו:

ואעירני כגברא דמתער משנתיה:

flourish]. (9) For behold, the stone that I have placed before Yehoshua — seven eyes are directed towards one stone. Behold I untie its knots, says the Lord of Hosts and I will remove the iniquity of that Land in one day. (10) On that day, says the Lord of Hosts, you shall call each man to his neighbor, to come under his vine and under his fig tree. 4 (1) And the angel who spoke with me returned and he awakened me as a man who wakes up from his sleep.

RASHI

רש"י

(9) For behold, the stone — The foundation of the Temple which you laid in the days of Cyrus. [Seven eyes are directed] towards one stone — Eventually, it will be expanded to seven times

(ט) פי הנה האבן. יסוד הבית שוסדתם בימי בורש: על אבן אחת. סופו להרחיב על אחד שבע: מפתח פתחה. מתיר קשריה מפיר עצת האויבים: ומשתי. והסירותי:

its size [i.e., if one eye sees one stone, you need seven eyes to see it]. Untie the knots [i.e.] to thwart the plot of the enemies [who wanted to stop the work of the Temple]. — And I will remove.

WRITINGS Psalms 73

כתובים תהלים פרק עג

א תושבחתא על ידי דאסף
 ב רם טב לישראל אלהא
 לבירי לבא: ב ואנא כזעיר

א מזמור לאסף אף טוב לישראל אלהים לברי
 לבב: ב ואני כמעט (נטוי) נטיו רגלי כאין (שפכה) שפכו

73 (1) A song of Asaf. Truly God is good to Israel to those pure of heart. (2) But

RASHI

רש"י

(2) But as for me — before I have set my heart [to understand this] “my feet were almost turned astray” from going after the

(ב) ואני. טרם שומי זאת אל לבי כמעט נטיו רגלי לנטות מאחרי המקום:

Omnipresent.

WRITINGS Psalms 73

כתובים תהלים פרק עג

אֲשֶׁר־י: ג פִּי־קִנְיָאֵתִי בַהֲלָלִים שְׁלוֹם רְשָׁעִים
 אֲרָאָה: ד פִּי אֵין חֲרָצְבוֹת לְמוֹתָם וּבְרִיא אֹלָם:
 ה בַּעֲמַל אָנוּשׁ אֵינָמוּ וְעַם־אָדָם לֹא יִנְגְעוּ:
 אֲתַמוּטָא רַגְלֵי כָלְמָא
 דְּאִזְדַּעְזָא אֶסְתּוּרִי: ג אַרוּם
 טַנְנִית בְּמַתְלַעְבֵּיא בְּעֵדֵן דִּי
 שְׁלָם רְשִׁיעֵיא אַחְמִי: ד אַרוּם
 לִיתִיהוֹן תּוּהִין וּמִצְטַעְרִין

מטול יום מיתתהון אתבעין מחשביתהון ופטים ואלים לבהון: ה בליעות גברין דמתעסקין באורייתא
 ליתיהון לעין ועם בני נשא צדיקי דסכלין יסורי לא מתכתשין:

as for me, my feet were almost turned astray, as nothing my steps would have washed away. (3) For I was envious of the confused when I saw the peace of the wicked. (4) For there is no pain in their death their body is strong. (5) In the toil of men they are not there nor are they plagued as other men.

RASHI

רש"י

(ד) פִּי אֵין חֲרָצְבוֹת. לשון יסורין, אין יסורין, כי אין חרצבות — an expression of pain, meaning, there is no pain to their death. למיתתן:

Mishnah Gittin, chapter 3

משנה גיטין פרק ג

(1) Any *get* which is not written [expressly] for the woman [for whom it is intended] is invalid. How so? If a man was passing on the street and hears the voice of a scribe dictating [instructions to his pupils telling them to write]: So-and-so divorces so-and-so from such and such a place [and the pupils did so as an exercise without having anyone in particular in mind] and he [a husband who wants to divorce his wife] says [to himself]: That is my name and that is the name of my wife [I will buy the *get* and give it to my wife], it is not valid for him to divorce his wife with it. Furthermore; if one wrote [a *get*] to divorce his wife, changed his mind and a fellow townsman met him and said to him: My name is the same as yours and my wife's name the same as your wife's [here, too, though the document was actually written for a divorce, rather, than as an exercise], it is not valid [for the second] one to divorce his wife with. Furthermore; if he had two wives with the same name and he wrote a *get* with which to divorce the elder [even though it was written for his own divorce], he must not use it to divorce the

רבנו עובדיה מברטנורא

א כל גט. קול סופרים מקרין. הגדולים מקרין לתלמידיהם, כשיבא גט לפניך כתבהו כך. והזכירו שם אינש בעלמא: יותר מכון. ולא זה בלבד שנכתב שלא לשם גירושין אלא להתלמד, אלא אף זה שנכתב לשם גירושין גמורים ונמלך, פסול: יתר מכון היו לו ב' נשים כו'. ולא זה בלבד שנכתב שלא לשם גירושין של אדם זה, פסול. אלא אף זה שהיו

younger. Furthermore [if he had two wives with the same name], if he said to the scribe, write and I will divorce whichever I choose, it is not valid to divorce with it. (2) If [a scribe] writes out [*tofas*] blank documents of *gittin*, he must leave blank spaces for the name of the husband, the name of the wife and the date. [If he writes blanks for] notes of indebtedness, he leaves blank spaces for the name of the lender, the name of the borrower, the amount and the date. [If he writes] forms of contracts of sale, he leaves blank spaces for the name of the buyer, the name of the seller, the purchase price, the property and the date, [this was allowed] to prevent hardship [for scribes so that they could have prewritten documents ready for sale]. Rabbi Yehudah invalidates all [such prewritten documents as a precaution lest one come to prewrite the *tofas* portion which contains the names, the place, etc., and although business contracts other than *gittin* have no requirement of *lishmah*, the Rabbis forbade their prewriting lest they become confused with prewritten *gittin*]. Rabbi Elazar validates all of them [if the blanks have been left] except *gittin*, [even if the blanks have been left out, it is not valid] because Scripture says: "He should write her [a bill of divorce]," (Deuteronomy 24:1) which means, [written] expressly for her [the *halachah* follows Rabbi Elazar]. (3) If one brings a *get* and loses it, and he immediately finds it, it is valid, but if not [and it was lost in a place where caravans travel to and fro, it is possible that it is another *get* that happens to have the same names], it is not valid. If he finds it in a *chafisah* or in a *deluskama* [these are types of cases which hold documents and typically, have identification marks] or if he recognises it [the *get* itself], it is valid. If one brings a *get* [from abroad] and at the time he left, the husband was old or sick, he delivers it [to the wife] on the assumption that he is still alive. If the daughter of an Israelite

לְלַבֵּר כְּתוּב לְאִיּוֹ שְׂאָרְצָה אֲגַרְשׁ, פְּסוּל לְגַרְשׁ בּוֹ: בַּהֲכוֹתָב טַפְסֵי גִטִּין, צָרִיךְ שִׁינִיחַ מְקוֹם הָאִישׁ וּמְקוֹם הָאִשָּׁה וּמְקוֹם הַזְּמַן. שְׂטָרֵי מְלֻוּה, צָרִיךְ שִׁינִיחַ מְקוֹם הַמְּלוּוֶה, מְקוֹם הַלְלוּה, מְקוֹם הַמְּעוֹת וּמְקוֹם הַזְּמַן. שְׂטָרֵי מִקְחָה, צָרִיךְ שִׁינִיחַ מְקוֹם הַלּוֹקֵחַ וּמְקוֹם הַמוֹכֵר וּמְקוֹם הַמְּעוֹת וּמְקוֹם הַשְּׂדֵה וּמְקוֹם הַזְּמַן, מִפְּנֵי הַתְּקַנָּה. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל בְּכֻלָּן. רַבִּי אֶלְעָזָר מְכַשֵּׁיר בְּכֻלָּן, חוּץ מִגִּטֵי נָשִׁים, שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים כד) וְכָתַב לָהּ, לְשִׂמָּה: גַּלְמֵיבֵיא גִט וְאָבֵד הִימְנֵנִי, מִצְאוֹ לְאֶלְתֵּר כֶּשֶׁר. וְאִם לֹא פְּסוּל. מִצְאוֹ בַחֲפִיסָה אוֹ בְדִלְסָקְמָא, אִם מִכִּירוֹ, כֶּשֶׁר. הַמֵּבִיא גִט וְהִנִּיחוֹ זָקֵן אוֹ חוֹלֵה, נוֹתְנֵנוּ לָהּ בְּחֻזְקָה שְׁהוּא קָיָם. בַּת יִשְׂרָאֵל הַנְּשׂוּאָה לְכַהֵן וְהִלְךְ

רבנו עובדיה מברטנורא

לו שתי נשים שנכתב לשם גירושין דהאי גברא, פסול, כיון שנכתב שלא לשם גירושין של זו: גדולה וקטנה. לאו דוקא: יתר מכאן אמר ללבבלר וכו'. הא קמ"ל דלא אמרינן הוברר הדבר למפרע דבשעת כתיבה נמי דעתיה אהא ואיכא גירושין דידיה ודידה: ב הכותב טופסי גיטין. סופר שרוצה שיהיו מזומנין אצלו, שפעמים אדם בא לשכרו והוא טרוד בשטרות אחרים: צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן. ובגמרא מוסיף אף מקום הרי את מותרת לכל אדם: מפני התקנה. התירו לכתוב טופסי גיטין ושטרות שלא לשמן מפני תקנת הסופר שיהיו מזומנים לו, ובלבד שישייר תורף לכתבו לשמה. וגזרינן תורף שאר שטרות אטו תורף דגיטין: רבי יהודה פוסל בכלן. דגור טופס אטו תורף, ושאר שטרות אטו גיטין: ר"א מכשיר בכלן. דלא גזר שאר שטרות אטו גיטין: חוץ מגטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה. וגזרינן טופס אטו תורף, והלכה כר"א: ג לאלתר. מיד. כשר: ואם לאו פסול. ודוקא שאבד במקום שהשיירות מצויות, דאיכא למימר מעוברים ושבים נפל. אבל אם אבד במקום שאין השיירות מצויות, אפילו לאחר זמן מרובה כשר. ואפילו אבד במקום שהשיירות מצויות, אם יש לעדים בו סימן מובהק, כגון שיאמרו נקב יש בו בצד אות

is married to a priest and her husband goes abroad, she continues eating *terumah* on the assumption that he is still alive. If one sends a sin-offering from abroad it is sacrificed [on the Altar] on the presumption that he is still alive. (4) Rabbi Elazar ben Parta made three statements before the Sages, who approved of them. [He said] regarding [people in] a besieged city, [regarding people] in a ship tossing at sea, and [regarding] a man who is brought to court to be tried [for his life, they] are [all] presumed to be alive [as long as they are not known to be dead]. [However, people] in a besieged city which has been captured or [in] a ship which has been lost at

sea or a man who has been led out to execution [these] are viewed with the stringencies of being alive and dead [according to whichever entails greater stringency]. [Thus] the daughter of an Israelite who has married a priest [whose husband was in one of the above scenarios, may not eat *terumah* on the assumption that her husband died] and the daughter of a priest who has married an Israelite [whose husband was in exactly the same scenario] may not eat *terumah* [on the assumption that her husband is still alive]. (5) If one brings a *get* within Israel and falls ill [before he was able to deliver the *get*], he [appoints another agent and] sends it on by the hand of another. If, however, he [the husband] said to him [when you give her the *get*]; Take for me a certain item from her, he may not send it [the *get*] on by another, since the husband may not want his pledge to be in the hands of another. (6) If one brings a *get* from overseas and falls ill, he goes before a court and appoints another agent sending him [on with the *get*,] declaring before them: In my presence, it was written and in my presence, it was signed. [This process may be repeated, if the second agent falls ill.] The last agent is not required to say: In my presence, it was written and in my presence, it was signed, rather, he

רבנו עובדיה מברטנורא

פלונית, או שיאמרו מעולם לא חתמנו בגט באלו השמות אלא בזה בלבד, כשר, ואפילו לאחר זמן מרובה: **בחפיסה או בדלוסקמא**. אמתחות שרגילין לתת בהם שטרות ויש בהן סימן שהם שלו: **אם מכירו כשר**. מלתא באנפי נפשה היא. והכי קאמר, מצאו בחפיסה או בדלוסקמא אע"פ שאינו מכירו לגט, או שמכירו לגט אע"פ שמצאו בכל מקום, כשר: **נותנו לה בחזקת שהוא קיים**. ולא חיישינן שמא מת ובטל שליחותו, דאמרינן העמד דבר על חזקתו. אבל אם נודע שמת קודם שהגיע גט לידה, הגט בטל, דאין גט לאחר מיתה: **מקריבין אותה**. ולא חיישינן שמא מתו בעליה, וחסאת שמתו בעליה למיתה עומדת: **ד כרקום**. תרגום מצור כרכומין: **המטרפת**. ועדיין לא טבעה: **לידון**. דיני נפשות: **בת ישראל לכהן**. חומרי מתים: **בת כהן לישראל**. חומרי חיים: **ה המביא גט בארץ ישראל**. שאין צריך לומר בפ"ג ובפ"ז: **משלחו ביד אחר**. ועושה שליח מאליו ולא בב"ד. ודוקא חלה: **ואם אמר לו**. בעל לשליח: **טול לי הימנה חפץ פלוני**. כשתתן לה את הגט. לא ישלחנו ביד אחר: **ו עושה ב"ד**. שליח, ומשלחו: **שליח ב"ד אני**. ומסתמא ב"ד עשו הדבר בהכשרו. ושליח שני ממנה שליח שלישי עד מאה, וכולן בב"ד, מרתנן במתניתין אין השליח

בעלה למדינת הים, אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים. השולח חטאתו ממדינת הים, מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים: **ד שלשה דברים אמר רבי אלעזר בן פרטא לפני חכמים וקיימו את דבריו, על עיר שהקיפוה כרקום, ועל הספינה המטרפת בים, ועל היוצא לדון, שהן בחזקת קיימין. אבל עיר שכבשה כרקום, וספינה שאבדה בים, והיוצא להרג, נותנין עליהן חומרי חיים וחומרי מתים. בת ישראל לפהו, ובת כהן לישראל, לא תאכל בתרומה: ה המביא גט בארץ ישראל וחלה, הרי זה משלחו ביד אחר. ואם אמר לו טול לי הימנה חפץ פלוני, לא ישלחנו ביד אחר, שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר: ו המביא גט ממדינת הים וחלה, עושה בית דין ומשלחו, ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם. ואין השליח האחרון צריך**

merely declares: I am an agent of the court [and we assume that all was done correctly]. (7) If a man lends money to a priest or a Levite or a poor man on condition that he can repay himself from their dues, he may do so [in the case of *terumah*, he sells it to a priest and keeps the money and in the cases of *ma'aser rishon* and tithes for the poor, he separates the produce and may eat it himself], On the assumption that they are alive [and where he usually gives his gifts to the same people all the time, there is no need to actually, physically, hand it over to anyone. If, however, this is not the case; Since the *terumah* and tithes collectively belong to the entire tribe, he must give it to someone to take possession for the priest or the Levite who is indebted to him and then takes it back to cover his debt], and he does not fear lest the priest or the Levite has died or the poor man may have become rich. If [he knows that] they have died [and a case where the loan was made with a written document which automatically establishes a lean on the debtor's properties, now inherited by his heirs], he must obtain the permission of the heirs [since they may want to pay in a different manner]. If he made the loan [and the stipulation to repay himself from their dues] in the presence of the court, he need not obtain permission from the heirs [since the court is empowered to collect this debt from the priesthood or the Levite tribe for their own good so that loans are readily available to them]. (8) If one sets aside produce so that he may [later] separate *terumah* and tithes from it [from a different location], or money, so that he may redeem the second tithes from it, he may separate from them on the assumption that they still exist [and does not have to actually check them]. If [he checked them and found that] they are lost, he suspects [that, in fact, they had been lost] for twenty-four hours [and thus, if he used it in the past twenty-four hours to separate tithes from it for other produce, that produce must be tithed again before being eaten]. These are the words of Rabbi

רבנו עובדיה מברטנורא

האחרון כו' אלא אומר שליח ב"ד אני? ז' להיות מפריש עליהן מחלקן. כשיפריש התרומה ימכרנה ויעכב הדמים לעצמו בשביל חובו שיש לו על הכהן. ומעשר ראשון ומעשר עני יעכב ויאכל בשביל החוב שיש לו על הלוי ועל העני. אלא שמפריש ממעשר ראשון תרומת מעשר לכהן. ואם הוא רגיל ליתן תרומותיו ומעשרותיו לזה הכהן או הלוי או העני שהלוה להן, אין צריך לזכות להם מעשרותיו ותרומותיו על יד אחר, אלא לוקחן לעצמו מיד אחר שיפרישם אבל אם רגיל ליתן תרומותיו ומעשרותיו לאחרים, אינו יכול לעכבן בחובו, עד שיוכה להם ע"י אחר תחילה, ואח"כ יחזור ויטלם בחובו: צריך ליטול רשות מן היוורשים. שירשו מהם קרקע משועבדת לבעל חוב, צריך ליטול מהם רשות אם רוצים לפרוע חוב זה מתרומות ומעשרות הללו, דשמא רוצים הם ליקח מתנותיהן ולפרוע חוב מורישם ממקום אחר: ח המניח פירות להיות מפריש עליהן כו'. סומך על אלו ואוכל טבלים אחרים שיש לו, ואומר, הרי תרומתן באותן פירות שהקצית לך: ואם אבדו. הלך לבדקן ומצאן שאבדו: ה"ז חושש. לאותן טבלים שתקן בהבטחתן של אלו. ואם לא אכלן צריך להפריש מהם, שמא כשאמר הרי תרומתן בפירות שהקצית כבר היו אבודין: מעת לעת. של בדיקה. כשבדקן ומצאן אבודין חושש שמא מאתמול בעת הזאת אבדו, ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת על פירות

ש'אמר בפני נכתב ובפני נחתם, אלא אומר, שליח בית דין אני: ז המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקן, מפריש עליהן בחזקת שהן קימין, ואינו חושש שמא מת הכהן או הלוי או העשיר העני. מתו צריך לטל רשות מן היוורשין. אם הלון בפני בית דין, אינו צריך לטל רשות מן היוורשין: ח המניח פרות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות, מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני, מפריש עליהן בחזקת שהן קימין. אם אבדו, הרי זה חושש מעת לעת, דבריי רבי אלעזר בן

Elazar ben Shamua. Rabbi Yehudah says: Wine [set aside] has to be checked [that they did not spoil since one may not separate vinegar for wine] at three times of the year:

When the east wind begins to blow at the end of the Festival [of Sukkot], when the blossom falls off [and the grapes first appear on the vine], and when the juice begins to form in the grapes.

רבנו עובדיה מברטנורא

אחרים צריך להפריש עליהם מספק. וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש, אלא סומכין אחזקה: **בודקין את היין**. שהניחו להיות מפריש עליו, צריך לבדוק, שמא החמץ ואין תורמין מן החומץ על היין: **בקים של מוצאי החג**. כשמנשבת רוח קדים במוצאי החג: **ובשעת כניסת מים**. כשהן כפול הלבן נקראים בוטר. וכשהלחלוחית כנסת וגדילה בתוכו שיכול לעצור מהן כל שהוא, היינו כניסת מים. פירוש אחר, היו כותשים הענבים כשהן בוטר ונותנים לתוכו מים ועושים חומץ לטבול. והלכה כרבי יהודה:

Gemara Gittin, 31b

גמרא גיטין דף ל"א:

[The Mishnah stated:] Rabbi Yehudah says; Wine [set aside so that he may later separate from it *terumah* and tithes from a different location,] has to be checked [that they did not spoil since one may not separate vinegar for wine] at three seasons of the year: [When the east wind begins to blow at the end of the Festival of Sukkot.] A Tanna taught: Only when the east wind blows at the conclusion of the Festival in the cycle of Tishrei [does it have to be checked. The year was divided into four *tekufot* — cycles: Tishrei, Tevet,

רבי יהודה אומר בשלשה פְּרָקִים וְכוּ'. תְּנָא בְּקָדוּם שֶׁל מוֹצְאֵי חֲגַג שֶׁל תְּקוּפָה. תְּנָא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּשִׁלְשָׁה פְּרָקִים מוֹכְרִין אֶת הַתְּבוּאָה. לְפָנֵי הַזֶּרַע וּבִשְׁעַת הַזֶּרַע וּבִפְרוֹס הַפֶּסַח. וּבִשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים מוֹכְרִין אֶת הַיַּיִן. בְּפְרוֹס הַפֶּסַח וּבִפְרוֹס עֲצַרְתּוֹ וּבִפְרוֹס הַחֲג וּשְׁמֹן מְעַצְרָתוֹ וְאֵילָן. לְמַאי הִלְכְתָא אָמַר רַבָּא וְאִתִּימָא רַב פֶּפֶא לְשׁוֹתֵפִין. מִכָּאן וְאֵילָף מְאִי. אָמַר רַבָּא כֹּל יוֹמָא פִּירְקִיהּ הוּא. (יונה ד') וְיְהִי כְּזֵרוּחַ הַשָּׁמַשׁ וְיִמְן ה' אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים חֲרִישִׁית. מְאִי חֲרִישִׁית אָמַר רַבָּא בְּשַׁעַת שְׁמֹנְשַׁבֵּת מִשְׁתַּקֵּת כָּל הַרוּחוֹת מִפְּנֵיהּ. וְהֵינּוּ דְכָתִיב (איוב ל"ו) אֲשֶׁר בְּגִדְיָךְ חֲמִים בְּהִשְׁקִיט

Nissan, and Tammuz, each of which began on a fixed date. Sukkot sometimes fell in the *tekufah* of Tishrei and sometimes, in the *tekufah* of Tammuz. If it fell in the *tekufah* of Tammuz, the wind was not as strong and thus the wine would not have to be checked]. It was taught: Rabbi Yehudah says: Produce is sold at three times of the year; before planting season, at the end of the planting season, and shortly before Pesach. And wine is also sold at three times of the year: Shortly before Pesach, shortly before Shavuot, and shortly before Sukkot. Oil is sold from Shavuot and onwards. What are the legal ramifications of this? Said Rava and others say, it was Rabbi Papa: As a guide to partners [that they may sell, during that season, without consulting one another]. After that, what is the rule? Rava says: Every day is a [sale] season. “And it came to pass when the sun rose, that the Lord prepared a *charishit* [vehement] east wind” (Jonah 4:8) What is the meaning of *charishit*? Rava said: When it blows, it stills all other winds [from the word *charash* — to be still]. Similarly it is written: “How your garments are warm when the earth is calm from the south wind.” (Job 37:17) Rabbi Tachlifa

bar Rabbi Chisda said in the name of Rabbi Chisda: When are your garments “warm?” When He makes the earth still from the south; for when this wind blows, it stills all other winds before it. Rabbi Huna and Rabbi Chisda were once sitting together when Geniva passed by them: Let us rise before him, for he is a learned man. Said the other: Shall we rise before a quarrelsome man (see Gemara portion for Bamidbar)? When he approached them he asked them what they were discussing. They responded: We were talking about the winds. He said to them: So said Rabbi Chanan bar Rava in the name of Rav: Four winds blow each day and the north wind blows with all of them, for were it not so, the world would not be able to exist for even one moment. And the south wind is the most violent of them all and were it not that [the angel] the Son of the hawk, keeps it back it would devastate the whole world, as it is said: Does the hawk fly by your wisdom and stretch her wings towards the south? (Job 39:26) Said Rava: So said Rav: A woman bears prematurely [when this wind blows].

And Shmuel said: Even the pearls in the sea

rot away. Rabbi Yochanan said: Even the seed in a woman's womb putrefies. Said Rabbi Nachman bar Yitzchak: All three Rabbis derive their statement from the same verse: “Though he be fertile among his brethren an east wind shall come, the wind of the Lord shall come up from the wilderness, and his spring shall become dry and his fountain shall be dried up [he shall spoil the treasure of all precious vessels].” (Hoshea 13:15) “And his spring shall become dry,” this is the source of the woman. “And his fountain shall be dried up;” refers to the seed in the woman's womb, “the treasure of all precious vessels,” this is the pearl in the sea. What is the meaning of: “Though he be fertile among his brethren?” Rava said: Even the pin in the handle of the plow becomes loose. Rabbi Yosef said: Even a nail in the wall loosens. Rabbi Acha bar Yaakov said: Even the cane in a wicker basket becomes loose [thus the meaning of the verse is, that this wind loosens things which are normally connected tightly together as brothers].

אָרץ מְדָרוּם. אָמַר רַב תַּחֲלִיפָא בְּרַב רַב חֲסָדָא אָמַר רַב חֲסָדָא אֵימַתִּי בְּגִידֵךְ חַמִּים בְּשַׁעַה שְׁהַשְׁקִיט אֶרֶץ מְדָרוּם. שְׁבִשְׁעָה שְׁמַנְשֹׁבֶת מִשְׁתַּקֶּת כָּל הָרוּחוֹת מִפְּנֵיהֶ. רַב הוּנָא וְרַב חֲסָדָא הָווּ יַתְבִּי. חֲלִיף וְאֲזִיל גְּנִיבָא עֲלֵיהוּ. אָמַר חַד לַחֲבֵרִיהַ נִיקוּם מִקְמִיהַ דְּבַר אוּרְזִין הוּא. אָמַר לֵיה אֵידֶךְ מִקְמִיהַ פִּלְגָאָה נִיקוּם. אֲדַהֲכִי אֲתָא אֵיהוּ לְגַבֵּיהוּ. אָמַר לְהוּ בְּמֵאֵי עֲסַקִיתוּ. אָמְרוּ לֵיה בְּרוּחוֹת. אָמַר לְהוּ הֲכִי אָמַר רַב חֲנַן בְּרַב רַבָּא אָמַר רַב אַרְבַּעַה רוּחוֹת מְנַשְׁבוֹת בְּכָל יוֹם. וְרוּחַ צְפוֹנִית מְנַשְׁבֶּת עִם כָּלָן. שְׂאֵלְמָלָא בְּן אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיִים אֲפִילוּ שַׁעָה אַחַת. וְרוּחַ דְּרוּמִית קָשָׁה מְכַלָּן. וְאֵלְמָלָא בְּן גִּץ מְעַמִּידָה מִחֲרַבַּת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ מִפְּנֵיהֶ. שְׁנַאֲמַר (אֵיבֵן ל"ט) הַמְבִינְתֶךָ יְאֹבֵב גִּץ יִפְרֵשׁ כְּנַפְיוֹ לְתֵימָן. אָמַר רַבָּא הֲכִי אָמַר רַב אִשָּׁה מִפְּלֵת בּוּ. וְשִׁמּוּאֵל אָמַר אֲפִילוּ מְרַגְלִית שְׁבִים מְרַקֶּבֶת בּוּ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲפִילוּ שְׁכַבַּת זָרַע שְׁבַמְעֵי אִשָּׁה מְסַרְחַת בּוּ. אָמַר רַב נַחֲמָן בְּרַי יִצְחָק וְשִׁלְשֶׁתָן מְקַרָא אַחַד דְּרִשּׁוּ (הוֹשֵׁעַ י"ג) כִּי הוּא בֵּין אַחִים יִפְרִיא יְבֵא קָדִים רוּחַ ה' מִמֶּדְבַר עוֹלָה וְיָבוֹשׁ מְקוּרוֹ וְגו'. יָבוֹשׁ מְקוּרוֹ זֶה מְקוּרָה שֶׁל אִשָּׁה. וְיִחַרְבַּ מְעִינֵו זֶה שְׁכַבַּת זָרַע שְׁבַמְעֵי אִשָּׁה. וְהוּא יִשְׁסֶה אוֹיְצֵר כָּל כְּלֵי חַמְדָּה זֶה מְרַגְלִית שְׁבִים. מֵאֵי כִי הוּא בֵּין אַחִים יִפְרִיא אָמַר רַבָּא אֲפִילוּ שׁוֹפְתָא בְּקוּפִינָא דְמָרָא רַפִּיא. רַב יוֹסֵף אָמַר אֲפִילוּ סִיכְתָא בְּדוּפְנָא רַפִּיא. רַב אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב אָמַר אֲפִילוּ קִנְיָא בְּכוּפְתָא רַפִּיא:

זוהר בהעלתך דף קנ"ג ע"א

רבי אלעזר אמר האי פרשתא היא אתמר עובדא דמנרתא ותקוניהא וכל מה דבה. אמאי הקא זמנא אתרא אלא כיון דנשיאים קריבו (לעילא) קורבנא דמדבחה וכל תקוניה דאתחוי אתא קרא ואשתעי עובדא דמנרתא דהיא תקוניה על ידא דאהרן דהא לעילא מנרתא וכל בוצינין (תקונין) דילה על ידא דאהרן נהרין בלא. תא חזי מדבחה תריסר נשיאין הוו לתנכא ליה ולא תקנא ליה והא אוקמוה תריסר אינון שבטין לארבעא סטרין ארבעה דגלים וכלהו תריסר. וכלא כגוונא דלעילא מנרתא אתמנו, בשבעה בוצינין לאדלקא על ידא דכהנא וכלא כגוונא דלעילא ומנרתא על את קיימא ובניסא אתעבידתא והא אוקמוה בעובדא דמנרתא ומדבחה פנימאה ומנרתא קיימי כהדא לתדוותא דכלא דכתיב שמן וקמרת ישמח לב ואוקימנא דתרי מדבחהו. חד פנימאה דכלא והאי קיימא לתדוותא. וחד לבר לקרבא קרבנין ומהאי פנימאה נפיק להאי דלבר ומאן דחמי ויסתכל יגדע חכמתא עלאה רוא דמלה אדני יהוה ועל דא לא אתקרב קמרתא אלא בשעתא דשמן אשתכח. אשכחנא בספרא דשלמה מלכא קמרת הוא לתדוה ולסלקא מותנא. מאי טעמא בגין דינא מהאי דלבר אשתכח ותדוותא וחידו וקשורא דנהירו מההוא פנימאה דכל חידו ביה קיימא. וכד האי אתער כל דינא אסתלק מהאי ולא זכיל למעבד דינא ובגין כך קמרת קיימא לבטלה מותנא ועל דא קמרת קשירו הוא דכלא ודא אתקריב בההוא פנימאה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי עליהו כתיב (ישעיה מ"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל וגו':

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Rabbeinu Yonah Sharei Teshuvah 9a

משערי תשובה לר"י דף ח' ע"ד

When troubles befall a person, [he should not tell himself that this is just bad fortune, rather] he should chide himself that it was none other than his own ways and actions that did this to him and his own sins which brought this about. He should return to God, Who will have mercy on him, like that which is said: "And they will encounter many evils and troubles and they will say on that day: It must be because our God is no longer among us, that we have encountered these evils." (Deuteronomy 31:17) Behold the behavior of

כאשר תמצאנו את האיש צרות ישיב אל לבו ויאמר אין זה כי אם דרכיו ומעלליו אשר עשו אלה לו וחסאיו עוללו לנפשו וישוב אל ה' וירחמהו כענין שנאמר (דברים לא) ומצאווהו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה ותראה במנהג בשר ודם כי יחטא איש לאיש ובעת צרתו יתחרט ויכנע אליו מפני שהוא צריך לעזרתו תהיה התרטה הזאת גרועה בעיני חבירו כענין שאמר יפתח (שופטים יא) מדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם. ומחסידי השם יתברך שהוא מקבל התשובה מתוך הצרה ותהי לרצון לפניו ויאהב גרבה

flesh-and-blood: If one person sins against another, but in his time of affliction he regrets his action and apologizes to him because he needs his help, the other person will consider this regret a very lowly act. This is like the idea expressed by Yiftach "Why did you come to me now, when you are in trouble?" (Judges 11:7) But it is part of God's kindness, may He be Blessed, that He accepts repentance that results from misfortune; it is pleasing before Him,

and He loves the sinner generously even when he returns to Him on the day of rebuke and resulting from misfortune. As it is said: "Return, O Israel, to the Lord your God, for you have stumbled in your sin. Take with you words ... I will heal their wrongdoing; I will love them generously." (Hosea 14:2) And it states: "For God rebukes the one whom He loves, and is reconciled like a father to his son." (Proverbs 3:12) But if a person does not repent from his evil ways on the day of evil and painful rebuke and does not return to the

One Who rebukes him, his sin increases and his punishment is doubled. Do you not see? If a king punishes someone who sinned against him, and he does not submit to him, then he will make his suffering even harder and will make his yoke much heavier. And it is written: "And if, during these, you will not listen to Me, I shall add another seven castigations." (Leviticus 26:18) And it is said: "The hypocrites of heart heap up wrath: They do not cry out when He binds them." (Job 36:13)

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 8

(1) How does one pray with the congregation? One person prays aloud while all the others listen. However, this is not done when fewer than ten adult [males] who are not slaves are present; the prayer leader [*shaliach tzibbur*] counts as one of the ten. Even if some of them have already prayed and fulfilled their obligation, they may be included in the count toward completing the ten, as long as most of the ten [i.e., at least six] have not yet prayed. So, too, *Kedushah* is not recited, and the Torah is not read [publicly] with the blessings recited before and after, and [so, too,] the [*haftorah*] reading from the prophets is not read unless ten men are present. (2) So, too, one person may not recite the blessings of the Shema while the others answer: Amen after him unless ten men are present. This is that which is referred to as *poreis al Shema*, [public recitation of the Shema]. Kaddish is not recited except in the presence of ten men; *Kohanim* do not raise their hands [to give the priestly blessing] except in the presence of ten men; the *kohanim* themselves are included in the count. For any group of ten Jewish men is called a

את החוטא בשובו עָדוּ בְיוֹם תּוֹכַחָהּ וּמִקְרָב צָרָה שְׂנֵאמֶר (הושע יד) שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי כִשְׁלַת בְּעֹזְנֶיךָ קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְגו' אֲרָפֵא מְשׁוּבָתֶם אֹהֲבֶם נִדְבָה וְנִאָמֶר (משלי ג') כִּי אֶת אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ וְכָאֵב אֶת בֶּן יִרְצֶה וְאֵם לֹא יִשׁוּב הָאִישׁ מִדְרָכּוֹ הִרְעָה בְיוֹם רָעָה וְהוֹכַח בְּמִכְאוּב וְלֹא שׁוּב עַד הַמוֹכִיחוֹ יִגְדֵל עֲוֹנוֹ וְיִכְפַּל עֲנָשׁוֹ. הֲלֹא תִרְאֶה אִם הִמְלִיךְ מִיִּסֵּר אֶת אֲשֶׁר חָטָא לוֹ וְלֹא יוֹסֵר יִקְשֶׁה מוֹסְרוֹ וְיִכְבֵּיד עוֹלוֹ מֵאֵד וְכִתִּיב (ויקרא כו) וְאֵם עַד אֱלֹהֵי לֹא תִשְׁמָעוּ לִי וְיִסְפְּתִי לִיִּסְרָה אֶתְכֶם וְנִאָמֶר (איוב לו') וְחַנְפֵי לֵב יִשִּׁימוּ אֶף לֹא יִשְׁעוּ כִּי אֲסָרֶם:

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ה

א בַּיָּצֵד הִיא תַפְלַת הַצְּבוּר יִהְיֶה אֶחָד מִתַּפְלָל בְּקוֹל רֶם וְהַכֵּל שׁוֹמְעִים. וְאִין עוֹשִׂין בֵּין בְּפָחוֹת מֵעֶשְׂרָה גְדוּלִים וּבְגִי חוּרִין וְשְׁלִיחַ צְבוּר אֶחָד מֵהֶם. וְאִפִּילוֹ הִיוּ מִקְצָתָן שֶׁבָּר הַתַּפְלָלוֹ וְיָצְאוּ יְדֵי חוּבְתָן מִשְׁלִימִין לָהֶם לַעֲשֶׂרָה וְהוּא שִׁיחֵיו רֹב הַעֲשֶׂרָה שְׁלֵא הַתַּפְלָלוֹ. וְכֵן אִין אוֹמְרִים קְדוּשָׁה וְלֹא קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה וּמִבְּרַכִּין לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִיָּה וְלֹא מִפְּטִירִין בְּנִבְיָאִים אֲלֵא בַעֲשֶׂרָה: ב וְכֵן לֹא יִהְיֶה אֶחָד מִבְּרַךְ בְּרַכַּת שְׁמַע וְהַכֵּל שׁוֹמְעִים וְעוֹנִין אַחֲרָיו אֲמֵן אֲלֵא בַעֲשֶׂרָה וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא פּוֹרֵס עַל שְׁמַע. וְאִין אוֹמְרִים קְדִישׁ אֲלֵא בַעֲשֶׂרָה וְאִין הַכְּהֵנִים נוֹשְׂאִין אֶת יְדֵיהֶם אֲלֵא בַעֲשֶׂרָה וְהַכְּהֵנִים מִן הַמְּנִין שֶׁכֵּל עֲשֶׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל הֵם הַנִּקְרָאִים

“congregation,” as it is said: “How long will this evil congregation [who are causing to complain against Me exist]?” (Numbers 14:27) And there were ten of them, for Kalev and Yehoshua were not counted amongst them.

עֲדָה שְׂנֵאָמֶר (במדבר יד) עַד מָתִי לְעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת וְגו'. וְהָיוּ עֹשְׂרֵה שְׁהָרִי יֵצְאוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב:

BEHALOTKHA FOR WEDNESDAY

בהעלתך ליום רביעי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי וו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז אָרִי אֶפְרָשָׁא מִפְּרִשִׁין אֲנֹחַן
 קְדָמִי מִגּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲלָף
 פִּתַּח כָּל וְלֹדָא בּוֹכְרָא כְּלָא
 מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבִּית יִתְהוֹן
 קְדָמִי: יז אָרִי דִּילִי כָּל בּוֹכְרָא
 בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאִנְשָׁא
 וּבְבַעֲרִיא בְיוֹמָא דְקִטְלִית כָּל
 בּוֹכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם
 אֶקְדָּשִׁית יִתְהוֹן קְדָמִי:
 יח וְקִרְבִּית יֵת לְוָאֵי חֲלָף כָּל
 בּוֹכְרָא בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל:
 יט וַיְהִיבִית יֵת לְוָאֵי מְסִירִין

טז כִּי נִתְּנִים נִתְּנִים הִמָּה לִּי מִתּוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל תַּחַת פְּטָרַת כָּל־רָחֵם בְּכוֹר כָּל
 מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִקְחָתִי אִתָּם לִּי: יז כִּי לִּי
 כָּל־בְּכוֹר בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה
 בְּיוֹם הַפְּתִי כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְץ מִצְרַיִם
 הִקְדַּשְׁתִּי אִתָּם לִּי: יח וְאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם
 תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל: יט וְאֶתְּנָה

(16) For they are given; given over to Me, from among the Children of Israel; instead of those that open the womb — all the firstborn of the Children of Israel — I have taken them for Myself. (17) For every firstborn among the Children of Israel is Mine; whether of man or beast, on the day I struck all the firstborn in the land of Egypt I sanctified them for Myself. (18) And I have taken the Levites instead of all the firstborn of the Children of Israel. (19) And I have

RASHI

רש"י

(16) **Given; given** [The repetition denotes that the Levites were given over twice, i.e.,] given over for [the service of] carrying and given over for the singing [in the Temple] (Midrash Aggadah). **פטרות** — [Means] the opening up of. (17) **For every firstborn ...**

(טז) נִתְּנִים נִתְּנִים. נִתּוּנִים לְמִשָּׁא. נִתּוּנִים לְשִׁיר: פְּטָרַת. פְּתִיחַת: (יז) כִּי לִי כָּל־בְּכוֹר. שְׁלִי הָיוּ הַבְּכוֹרוֹת בְּקוֹ הַדִּין שֶׁהִגַּנְתִּי עֲלֵיהֶם בֵּין בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם וְלִקְחָתִי אוֹתָם לִי עַד שֶׁטְעוּ בְּעַגְלָה, וְעַכְשָׁו וְאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם: (יט) וְאֶתְּנָה וְגו'. חֲמֵשׁ פְּעָמִים

is Mine — For the firstborn were Mine by right, for I protected them among the Egyptian firstborn, and I took them for Myself — until they erred with the golden calf; therefore now “I have taken the Levites [instead].” (verse 18) (19) **And I have given...** — “The Children of Israel” is mentioned five times in this verse, to make known the affection [God has] for them,